

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12CoP/41/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4120204784
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denisa Šaligová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4120204784.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Denisy Šaligovej a sudkýň JUDr. Sone Zmekovej a JUDr. Renáty Pátrovičovej vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: V. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: matky Z. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XX, XXX XX N., zastúpenej Mgr. Martinom Hurtajom, advokátom so sídlom Štefánikova 15, 949 01 Nitra, a otca V. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom Za H. 3, XXX XX N., o návrhu otca dieťaťa na zníženie výživného na maloleté dieťa, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 11P/86/2020-150 zo dňa 09.09.2020 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol návrh otca na zníženie výživného na maloletého V. a o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil s odkazom na ustanovenie § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine.

2. V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že otec sa podaným návrhom na zníženie vyživovacej povinnosti domáhal, aby súd zmenil rozsudok č. k. 11P/147/2018-19 zo dňa 09.10.2018 v časti o určení vyživovacej povinnosti tak, že zníži jeho vyživovaciu povinnosť voči maloletému V. zo sumy 200 eur na sumu 28,79 eura mesačne počnúc právoplatnosťou rozsudku. Svoj návrh otec odôvodnil krízou v čase pandémie COVID-19, dôsledkom ktorej prišiel o všetky svoje príjmy, a preto zvažuje ukončenie podnikateľskej činnosti. Kvôli zásadnej zmene pomerov požadoval zníženie výživného voči maloletému synovi na minimálnu výšku. S maloletým synom sa stretáva a pozná pomery na jeho strane. V súčasnosti nevykazuje žiaden príjem. Jeho spoločnosť je zameraná na realitnú činnosť v regióne Nitra. Momentálne je menší dopyt u ľudí ohľadom realít. Vlastní motorové vozidlo Kia Ceed na leasing, ktoré používa na osobné i podnikateľské účely. Pohonné hmoty ho mesačne stoja cca 60 eur. Nevlastní žiadnu nehnuteľnosť, pretože svoj 2 - izbový byt v Nitre daroval svojej matke. V byte však aj naďalej býva a uhrádza výdavky s tým spojené vo výške cca 160 až 200 eur mesačne. Tiež spláca hypotekárny úver na tento byt, a to vo výške 220 eur mesačne.

3. Matka dieťaťa má aj naďalej vyživovaciu povinnosť k trom maloletým deťom. Otec na syna V. platí výživné v súdom určenej výške 200 eur mesačne. Inak na neho neprispieva. Otec sa so synom stretáva na základe rozhodnutia súdu, ale aj v iných časoch, na ktorých sa s otcom dohodli. Dve staršie deti, ktoré má matka s iným mužom, sú v striedavej osobnej starostlivosti, preto výživné na tieto deti nebolo určené. Príjem matky predstavuje rodičovský príspevok vo výške 370 eur mesačne a prídavky na tri deti spolu vo

výške 74 eur mesačne. Jej mesačný príjem z výkonu práce v kaderníckych službách dosahuje výšku 291 eur mesačne. Matka býva s deťmi v byte, ktorý patrí jej rodičom. S užívaním bytu sú spojené výdavky vo výške 100 eur mesačne, za elektrickú energiu 19 eur mesačne, za rozhlas a TV 5 eur mesačne a za internet 20 eur mesačne. Na maloletého V. vynakladá výdavky na stravu, ošatenie, obuv a drogeriu, pričom asi 30 eur mesačne vynaloží len na kúpu plienok. Maloletý V. má oslabenú imunitu, keď je chorý, výdavky predstavujú cca 20 až 30 eur na mesiac z dôvodu zakúpenia probiotík a antibiotík.

4. Súd prvej inštancie mal na základe vykonaného dokazovania preukázať, že obaja rodičia majú voči maloletému V. vyživovaciu povinnosť, keďže nie je schopný sám sa živiť. Matka vykonáva prácu na 4 hodinový úväzok v kaderníctve, aby si vylepšila príjem, ktorý má z poberania rodičovského príspevku, prídavkov na deti a výživného, ktoré platí otec na maloletého V.. Staršie dve deti má v striedavej osobnej starostlivosti, pričom s otcom týchto maloletých detí si navzájom neplatia žiadne výživné. V čase, keď matka vykonáva kadernícke služby v rámci 4 hodinového úväzku, sa o maloletého V. stará opatrovateľka, ktorej matka uhrádza 2 eurá na hodinu. Matka naďalej býva v byte jej rodičov, za užívanie ktorého neuhrádza nájomné, len výdavky súvisiace s jeho užívaním. Maloletý V. býva často chorý, s čím súvisia výdavky na lieky, je už starší, vyrastá aj z oblečenia, ktoré treba častejšie meniť, rovnako ako aj obuv. Zdravotné problémy spôsobuje maloletému oslabená imunita, s čím súvisí aj potreba nákupu liekov. Príjem matky z výkonu práce kaderničky predstavuje mesačne 291 eur.

5. Otec maloletého dieťaťa je slobodný a má dve vyživovacie povinnosti. Pôsobí ako jediný konateľ a jediný spoločník v spoločnosti Senac s.r.o. Byt v jeho vlastníctve previedol darovacou zmluvou na svoju matku, pričom ho aj naďalej užíva a uhrádza výdavky spojené s užívaním bytu. V mesiaci apríl 2020 splatil leasing na motorové vozidlo, ktoré používa. Napriek tomu, že otec poukazoval na to, že sa mu v súčasnej dobe v podnikaní s realitami nedarí, inú prácu si nehľadá. Výživné na syna podľa jeho tvrdení platí z príjmu, hoci uviedol aj to, že momentálne nevykazuje žiadny príjem. Skutočnosti zistené v aktuálnych pomeroch na strane otca dieťaťa však jednoznačne preukazujú, že otec dieťaťa naďalej podniká v oblasti realít, v rámci ktorých má možnosť príjem dosiahnuť. Aj v čase predchádzajúcej úpravy výživného vykazoval otec dieťaťa stratu, a keďže ju vykázal aj za rok 2019, v podstate sa u neho nič zásadné nezmenilo. Ak by nedosahoval otec dieťaťa žiadne príjmy, nemohol by splácať ani hypotéku, nemal by z čoho uhrádzať PHM a ani výdavky spojené s bývaním. Prevodom bytu darovaním na svoju matku sa otec vzdal majetku, ktorý však aj naďalej užíva. Toto jeho konanie vyhodnotil súd prvej inštancie ako účelové a rovnako za účelový považoval aj jeho návrh na zníženie výživného. Aj keď je v súčasných pomeroch možno zložitejšia situácia ohľadom realít, otec v tejto oblasti aj naďalej podniká. Pokiaľ by jeho situácia bola neúnosná, zrejme by podnikanie v tejto oblasti ukončil a hľadal by si inú pracovnú príležitosť. Návrh otca na zníženie výživného posúdil súd ako nedôvodný.

6. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že nárok na ich náhradu v zmysle ustanovenia § 52 Zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) žiadnemu z účastníkov nepriznal.

7. Proti uvedenému rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletého V. navrhujúc napadnutý rozsudok zmeniť, prípadne zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolanie odôvodnil s odkazom na ust. § 365 ods. 1 písm. e), f) a h) CSP zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Namietal, že aj keď navrhol znížiť vyživovaciu povinnosť na minimálnu, súd nie je jeho návrhom viazaný, a preto mohol znížiť výživné na sumu, ktorá vzhľadom na vek dieťaťa a jeho odôvodnené potreby bude primeraná. V odôvodnení rozsudku súd uviedol dohady o skutkovom stave a nie skutočnosti, ktoré vyplývali z vykonaného dokazovania a boli jednoznačne preukázané. Súd len prevzal právnu argumentáciu právneho zástupcu matky, ale neuviedol skutočnosti, na základe ktorých dospel k názoru o nedôvodnosti jeho podania. Byt nepreviedol na svoju matku účelovo, ale z dôvodu ochrany svojho majetku pred rizikovým podnikaním. Bolo preukázané, že k zmene pomerov došlo aj na strane matky, ktorá sa zamestnala a má príjem zo závislej činnosti. Vytýkal súdu, že neskúmal odôvodnené potreby maloletého dieťaťa, poukázal len na výdavok na vitamíny a plienky. Maloletý V. má 2 a pol roka a na jeho výžive sa majú podieľať obaja rodičia. Výdavky na syna nedosahujú ani sumu, ktorú platí v súčasnosti. Za nesprávne považoval aj konštatovanie súdu, že plnením vyživovacej povinnosti v doterajšej výške, je jeho návrh na zníženie výživného nedôvodný. Pokiaľ mu to jeho príjmy umožňovali, prispieval na maloletého V. aj nad rámec výživného, čo dokazuje, že sa plneniu vyživovacej povinnosti nechce vyhýbať.

8. K odvolaniu otca maloletého dieťaťa sa písomne vyjadril kolízny opatrovník. Poukázal na svoje vyjadrenie prezentované na pojednávaní dňa 09.09.2020. Uviedol, že otec má dostatočnú prax, aby dosahoval príjem vo svojej spoločnosti. V prípade, ak sa situácia na trhu práce nelepší, nemal by zotrvať v zamestnaní, v ktorom nedosahuje príjem, ale mal by si hľadať aktívne iné zamestnanie na trhu práce. Rozsudok súdu prvej inštancie považuje za vecne správny, preto ho navrhol potvrdiť.

9. K odvolaniu otca sa písomne vyjadrila matka maloletého navrhujúc napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Uviedla, že súd rozhodol v najlepšom záujme maloletého dieťaťa, keďže mal za to, že nedošlo k zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zníženie výživného. Otec sa snaží súd presvedčiť, že žije z príjmov, ktoré deklaruje v daňovom priznaní. To by však znamenalo, že žije zo straty. V zmysle daňových priznaní za rok 2018 a 2019 dosiahol stratu. Jeho príjmy sa teda nezmenili, tak ako aj predtým, aj teraz dosahuje stratu a nie zisk. Otec maloletého dieťaťa žije z neoficiálnych príjmov, ktoré neuvádza v daňovom priznaní. Na pojednávaní uviedol, že si inú prácu nehľadá, ale v prípade, ak by dlhodobo nemal žiadny príjem, tak by si prácu aktívne hľadal. Otec nemá problém hypotéku na byt, či leasing pravidelne a riadne splácať. Navyše v mesiaci apríl 2020 skončilo otcovi splácanie leasingu vo výške 200 eur. Poukázala na darovanie bytu otca jeho matke, čím sa otec vzdal majetku fingovaným právnym úkonom. Za byt naďalej spláca hypotéku, hoci byt už nie je jeho. Zníženie výživného by ohrozilo riadnu výživu maloletého V., pretože jej príjmy by nedokázali takéto zníženie vykryť. Z príjmov predložených otcom je zjavné, že k zmene pomerov na jeho strane nedošlo, lebo otec vykazoval stratu v podnikaní aj za roky 2018 a 2019.

10. K vyjadreniu matky sa vyjadril otec maloletého dieťaťa, ktorý nesúhlasil s názorom matky, že je v záujme maloletého dieťaťa, aby bol ako otec vystavený exekučnému a trestnému konaniu len preto, že bol schopný plniť výživné v súčasne stanovenej výške. Nesúhlasil ani s tvrdením matky, že zavádza súd. Je všeobecne známa skutočnosť negatívneho dopadu na ekonomiku v dôsledku pandémie COVID-19 a tento dopyt sa týka aj trhu s nehnuteľnosťami. Nestotožnil sa s vyjadrením, že ním deklarované výdavky sú dôkazom vysokej životnej úrovne. Byt si kúpil na hypotéku, auto na leasing, čo nepreukazuje jeho vysokú životnú úroveň. Úver a leasing sú dôkazom nemajetnosti a neschopnosti zaplatiť kúpnu cenu naraz, nie dôkazom majetnosti. Poukázal na skutočnosť, že sa nevzdal svojho majetku - bytu bezodplatne, naďalej platí náklady za byt a splátky hypotéky. Uvedený byt užíva bezodplatne. Skutočnosť, že jeho byt daroval matke neovplyvnila jeho schopnosť platiť výživné. Zdôraznil, že splatením leasingu za auto sa jeho mesačné výdavky znížili, ale nezvýšili sa mu mesačné príjmy.

11. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez viazanosti rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 65, § 66 CMP), bez nutnosti doplniť alebo zopakovať dokazovanie, prejednal vec bez nariadenia pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku (§ 385 ods. 1, § 378 ods. 1, § 219 ods. 3 CSP) a po prejednaní veci urobil záver, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny, preto tento rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

12. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

13. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

14. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

15. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

16. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu

výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

17. Podľa § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

18. V ustanovení § 78 ods. 1 Zákona o rodine je zakotvená zásada, podľa ktorej už stanovené výživné možno zmeniť, ak dôjde k zmene pomerov. Stanovenie vyživovacej povinnosti povinného rodiča nie je nemenné. Súd pri svojom rozhodovaní v zmysle § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine, citovanom v prvoinštančnom rozsudku, zisťuje okolnosti dôležité pre určenie pôvodnej vyživovacej povinnosti a posudzuje, či sa tieto okolnosti podstatne a výrazným spôsobom zmenili, či podstatne a výrazným spôsobom zasahujú do pomerov účastníkov a či ide o zmenu, ktorá je spôsobilá privodiť potrebu novej úpravy vyživovacej povinnosti. Z tohto ustanovenia tiež vyplýva zásada, že stanovené výživné má zodpovedať pomerom, za ktorých bolo stanovené. Ak dôjde k zmene pomerov, musí sa to odraziť aj v úprave vyživovacej povinnosti. Vzhľadom na povahu výživného však pri zmene pomerov nedochádza automaticky aj k zmene vyživovacej povinnosti, ale zmena pomerov je iba dôvodom na začatie nového súdneho konania, ktoré sa môže skončiť novou úpravou výživného. Preto aj dokazovanie súdu sa musí starostlivo orientovať na to, či k zmene pomerov došlo, t. j. musia byť spoľahlivo zistené okolnosti rozhodujúce pre pôvodne stanovené výživné a okolnosti rozhodujúce pre stanovenie výživného v čase, keď sa rozhoduje o novej úprave (R 72/65). Ak k zmene pomerov skutočne došlo, súd pôvodnú úpravu výživného zmení. Zmena pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu výživného stanoveného súdom, musí byť takej povahy, aby tu bol reálny dôvod meniť už vydané súdne rozhodnutie. Touto zmenou pomerov nie je akákoľvek zmena v hľadiskách, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výživného, ale musí ísť o zmenu pomerov závažnejšieho (podstatného) charakteru v tých okolnostiach, ktoré tvorili podklad pre vydanie pôvodného rozhodnutia o výživnom, teda musí ísť o zmenu, ktorá sa výraznejším spôsobom prejaví v pomeroch účastníkov (R 3/67). Na strane povinného môže byť takou zmenou pomerov strata zamestnania, vznik novej vyživovacej povinnosti, zhoršenie majetkových pomerov a pod. Na strane oprávneného sú týmito okolnosťami napríklad nadobudnutie čiastočnej alebo úplnej schopnosti sám sa živiť, zmena potrieb u školopovinných detí, zväčša prechod na iný stupeň školskej dochádzky, zmena majetkových pomerov, zhoršenie zdravotného stavu a pod. Až v prípade, ak má súd preukázané, že pomery účastníkov sa zmenili, môže rozhodnúť o zmene výšky vyživovacej povinnosti.

19. Ustanovenie § 28 ods. 1 písm. a) Zákona o rodine uvádza, že súčasťou rodičovských práv a povinností je najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletých detí. Obaja rodičia majú k dieťaťu zákonnú vyživovaciu povinnosť, a preto pri svojom životnom smerovaní musia robiť všetko pre to, aby v rámci zodpovednosti za všestranný vývoj svojich detí dokázali uspokojovať všetky ich základné životné potreby, t. j. nielen fyzické potreby ale aj potreby duševné. Vo všeobecnosti možno za opodstatnené potreby z hľadiska plnenia vyživovacej povinnosti považovať nielen náklady spojené s výživou, ošatením, bývaním, starostlivosťou o zdravie, ale aj náklady súvisiace so vzdelaním, výchovou, kultúrnym a športovým vyžitím a záujmami. Odôvodnené potreby dieťaťa sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi rodičov. Ak sú reálne možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom oprávneného, ako sú napr. liečebné náklady, náklady na špeciálnu stravu.

20. Pri rozhodovaní o výživnom v dôsledku zmeny pomerov (zvýšenie, zníženie či zrušenie výživného) sa použijú zásady, ktoré sú rozhodujúce pre určovanie výživného. Pre určenie výšky výživného k maloletému dieťaťu sú rozhodné reálne zárobkové schopnosti a možnosti každého z rodičov, ktoré sú dané nielen jeho subjektívnymi vlastnosťami (fyzickou zdatnosťou, vzdelaním, pracovnou skúsenosťou a pod.), ale aj okolnosťami objektívneho rázu, najmä existenciou pracovných príležitostí primeraných uvažovaným vlastnostiam rodičov (R 5/1969). Subjektívne, resp. objektívne okolnosti na strane povinného alebo na strane oprávneného, môžu byť spôsobené vývojom životných nákladov.

21. Odvolací súd sa po preskúmaní predmetnej veci plne stotožnil s rozsudkom súdu prvej inštancie, pretože súd na posúdenie dôvodnosti návrhu a posúdenie zmeny pomerov riadne zistil skutkový stav

a vec správne posúdil aj po právnej stránke. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o znížení výživného správne posúdil komplexne všetky zmeny pomerov účastníkov, ku ktorým došlo od predchádzajúcej úpravy a taktiež prihliadol na vývoj životných nákladov za celé obdobie, ktoré uplynulo od vydania posledného rozhodnutia o výživnom, tzv. valorizačnú klauzulu, zakotvenú v ustanovení § 78 ods. 3 Zákona o rodine.

22. Pri posudzovaní zmeny pomerov súd vychádzal z predchádzajúcej úpravy vyživovacej povinnosti a pomerov, aké v tom čase u účastníkov pretrvávali. Vyživovacia povinnosť otca na maloletého V. bola naposledy upravená rozsudkom Okresného súdu Nitra č. k. 11P/147/2018-19 zo dňa 01.10.2018. V tom čase súd zveril maloletého V. do osobnej starostlivosti matke a otca dieťaťa zaviazal prispievať na jeho výživu sumou 200 eur mesačne od 01.10.2018 a zároveň upravil styk otca s maloletým dieťaťom každý páry týždeň v príslušnom kalendárnom roku v sobotu od 8.00 hod. do 13.00 hod. a v nedeľu od 8.00 hod. do 13.00 hod. V tom čase bol otec dieťaťa slobodný, mal dve vyživovacie povinnosti a podnikal v obchodnej spoločnosti Senac s.r.o. v postavení jediného konateľa a jediného spoločníka. V jeho podnikaní v tom čase dosahoval príjem 600 až 700 eur mesačne v čistom a iný príjem nemal. Z predchádzajúceho vzťahu má otec dieťaťa ešte syna Samka Sira, ktorý mal v tom čase 5 rokov a práva a povinnosti k nemu upravené neboli, pretože starostlivosť o dieťa jeho rodičia praktizovali na báze striedavej osobnej starostlivosti. Otec vlastnil 2-izbový byt v Nitre a jeho výdavky spojené s užívaním bytu predstavovali 160 eur mesačne. Splácal leasing motorového vozidla Kia Ceed vo výške 295,26 eura mesačne. Taktiež splácal hypotekárny úver na byt mesačnou splátkou 220,74 eura. Matka dieťaťa bola v čase poslednej úpravy výživného u maloletého V. rozvedená, mala tri vyživovacie povinnosti a bola na rodičovskej dovolenke. Mala z predchádzajúceho manželstva v tom čase dve deti vo veku 10 a 8 rokov, ktoré boli zverené do striedavej osobnej starostlivosti. Maloletý V. v tom čase už nebol kojenný, bol plienkovaný, dostával príkrmy, bol zdravý. Výdavky u neho boli na oblečenie, obuv, kozmetiku. Matka v tom čase poberala rodičovský príspevok vo výške 214,70 eura mesačne a prídavky na tri deti 23,68 eura mesačne na každé z detí. S deťmi bývala v 1-izbovom byte patriacom jej rodičom, za čo uhrádzala výdavky na bývanie okolo 131 eur mesačne, nájomné žiadne neplatila.

23. Aktuálne pomery na strane otca súd prvej inštancie vyhodnotil tak, že otec je naďalej slobodný, má 2 vyživovacie povinnosti, naďalej je jediným spoločníkom a konateľom spoločnosti Senac s.r.o. S maloletým V. sa stretáva pravidelne podľa rozhodnutia súdu. Svoj 2-izbový byt previedol darovaním svojej matke, pričom pokračuje v uhrádzaní hypotéky vo výške 220 eur, v byte naďalej býva a mesačné náklady na bývanie v ňom hradí vo výške 160 až 200 eur. Leasing na motorové vozidlo Kia Ceed splatil v apríli 2020. Má tiež výdavky na pohonné hmoty vo výške 60 eur a výdavky na stravu a ošatenie, ktoré však nevyčíslil. Na strane matky boli aktuálne pomery vyhodnotené tak, že matka maloletých detí má naďalej tri vyživovacie povinnosti, je na rodičovskej dovolenke s maloletým V.. Súčasne je zamestnaná na skrátenej pracovnej úvazok na 4 hodiny v spoločnosti DENERYS s.r.o. ako kadernička, kde dosahuje priemerný mesačný príjem 291 eur. Okrem toho pobera rodičovský príspevok 370 eur mesačne a prídavky na tri deti spolu vo výške 74 eur mesačne. Otec maloletého V. aj naďalej uhrádza výživné 200 eur mesačne. Výživné na dve staršie maloleté deti matka nedostáva, pretože tieto deti sú v striedavej osobnej starostlivosti. Naďalej býva v byte, ktorý patrí jej rodičom. Uhrádza tam výdavky spojené s bývaním, a to nájomné vo výške 100 eur mesačne, elektrinu 19 eur mesačne, rozhlas a TV 5 eur mesačne, internet 20 eur mesačne. Odôvodnené potreby maloletého V. vyčíslila matka nákladmi na opatrovateľku, ktorá opatruje maloletého 4 hodiny denne (okrem víkendov), a to vo výške 160 eur. Maloletý V. ešte stále nosí plienky na deň i na noc, čo ju stojí okolo 30 eur mesačne. Bežné výdavky u maloletého sú spojené so stravou, ošatením vo výške 30 eur, hračkami 20 eur, drogériou 20 eur, sporením 10 eur, pričom maloletý má oslabenú imunitu, býva často chorý a musí mu zabezpečovať vitamíny a imunoglukan, ktoré ju aj s probiotikami a inými doplatkami za lieky stoja 30 eur mesačne. V. býva častejšie chorý, čo ovplyvňuje jeho potreby.

24. Z obsahu rozhodnutia je zrejmé, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o zmene výživného vychádzal z predchádzajúcich pomerov účastníkov, ktoré boli známe pri poslednej úprave vyživovacej povinnosti a zo zistených aktuálnych pomerov v čase svojho rozhodovania. Tieto pomery účastníkov súd porovnal, čím dospel k záveru o nedôvodnosti podaného návrhu na zníženie vyživovacej povinnosti. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že u otca maloletého V. nedošlo k takej podstatnej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala vyhovieť návrhu na zníženie jeho vyživovacej povinnosti. Podaný návrh na zníženie vyživovacej povinnosti otec dieťaťa odôvodnil tým, že v dôsledku pandemickej situácie prišiel o všetky svoje príjmy. V priebehu konania na nariadenom pojednávaní

otec upresnil, že je konateľom spoločnosti zameranej na poskytovanie služieb v rámci realitného trhu a obchodovania s nehnuteľnosťami, pričom chod spoločnosti negatívne ovplyvnila pandemická situácia znížením predajnosti nehnuteľností, čo zapríčinilo stratu všetkých jeho príjmov z tejto spoločnosti. Napriek tvrdeniam otca mal súd prvej inštancie za to, že návrh otca nie je dôvodne podaným.

25. S nedôvodnosťou návrhu otca sa odvolací súd plne stotožňuje, pretože v predmetnom konaní nedošlo k zmene pomerov na strane otca do takej miery, aby táto zmena odôvodňovala zníženie vyživovacej povinnosti na maloleté dieťa. Pri predošlej úprave vyživovacej povinnosti, keď bola otcovi uložená povinnosť prispievať na výživu maloletého V. v sume 200 eur mesačne, bol jediným príjmom otca príjem zo spoločnosti Senac s.r.o. V čase predošlého určenia vyživovacej povinnosti otec výšku výživného 200 eur nenamietal, a nespochybňoval ani výdavky, ktoré matka s výživou maloletého deklarovala, hoci jeho príjem v tom čase predstavoval výšku 600 až 700 eur a oficiálny výsledok hospodárenia jeho spoločnosti za rok 2018 bol mínusový. Taktiež z daňového priznania spoločnosti za rok 2019 vyplýva, že aj za tento rok spoločnosť vykazovala stratu. Napriek uvedenej finančnej situácii v spoločnosti Senac s.r.o. bol otec maloletého V. schopný plniť si svoju vyživovaciu povinnosť v súdom určenej výške riadne a včas, ako sám tvrdil i nad rámec, a súčasne bol schopný i uspokojovať všetky svoje doterajšie výdavky. Uvedené nasvedčuje záveru, že otec má zo spoločnosti Senac s.r.o. i neoficiálne príjmy, inak by s výškou výživného 200 eur jednak nesúhlasil a súčasne by ju ani nebol schopný plniť riadne a včas. Inak povedané, aj keď spoločnosť otca bola na základe daňových priznaní za rok 2018 a 2019 stratová, otec dieťaťa nemal žiadne potiaže plniť si svoju vyživovaciu povinnosť v sume 200 eur riadne a včas, i nad súdom určenú výšku, ani uhrádzať všetky jeho ostatné výdavky ako náklady na bývanie, hypotéku, leasing na vozidlo, stravu, ošatenie, pohonné hmoty, či plniť jeho druhú vyživovaciu povinnosť voči maloletému B.. Súd mal teda dôvodne za to, že reálne príjmy otca nezodpovedajú oficiálnym výsledkom hospodárenia spoločnosti Senac s.r.o., ale je správne predpokladať, že otec má z tejto spoločnosti i neoficiálne príjmy. Tvrdenia otca o jeho dosahovaných príjmoch sa aj odvolaciemu súdu javili ako účelové, pretože sám otec na jednej strane pred súdom prvej inštancie tvrdil, že uhrádza výživné zo svojich príjmov, ktoré pochádzajú zo spoločnosti a sú jeho jedinými príjmami, no na strane druhej tvrdil, že prišiel o všetky príjmy, ktoré mal z tejto spoločnosti.

26. Súd prvej inštancie správne poukázal na to, že tvrdenie otca v podanom návrhu, že v dôsledku pandemickej situácie stratil všetky príjmy zo spoločnosti Senac s.r.o., je v rozpore s vykonaným dokazovaním a ďalšími vyjadreniami otca, z ktorých vyplynulo, že otec je naďalej schopný uhrádzať všetky svoje mesačné výdavky, nielen výživné na maloleté dieťa, ale aj svoje ostatné výdavky. V prípade, ak by skutočne došlo k strate všetkých príjmov otca, ten by svoje záväzky a výdavky nebol schopný plniť a hradiť, čo by ho primälo k urgentnému riešeniu jeho finančnej situácie nájdením si inej práce alebo zamestnania. Od podania návrhu až do súčasnosti však k ukončeniu podnikateľskej činnosti v oblasti realít nedošlo, čo značí, že otec nestratil všetky svoje príjmy, ktoré sa pravdepodobne v dôsledku pandémie znížili, no nie takým výrazným spôsobom, aby to ovplyvnilo platobnú schopnosť otca uhrádzať nielen výživné na maloletého V., ale aj ostatné výdavky otca. Skutočnosť, že otec si nehľadá inú prácu či zamestnanie, čo on sám na pojednávaní potvrdil, značí, že nemohlo dôjsť k strate jeho všetkých príjmov tak ako uvádzal. Reálna strata príjmov by u každej osoby viedla buď k zmene predmetu podnikania alebo k ukončeniu podnikateľskej činnosti a k nájdeniu si inej práce či zamestnania. Otec však aj v čase rozhodovania odvolacieho súdu pokračuje v podnikateľskej činnosti so spoločnosťou Senac s.r.o., čo je v objektívnom rozpore s ním tvrdenou stratou všetkých príjmov. Ak by finančná situácia v spoločnosti bola neúnosná, toto podnikanie by ukončil a snažil by sa nájsť inú pracovnú príležitosť, aby bol schopný jednak plniť si svoje záväzky i aby získal príjmy na hradenie svojich životných potrieb. Nikto by predsa nezotrúval v podnikaní, z ktorého by nemal žiadne príjmy, tak ako by nikto nepracoval bez nároku na odmenu. Otec v odvolaní uviedol, že na plnenie svojej vyživovacej povinnosti si požičiava financie, aby sa vyhol exekučnému konaniu. Toto tvrdenie je v úplnom rozpore s jeho vyjadrením v konaní pred súdom prvej inštancie, že výživné hradí zo svojich príjmov, a odvolaciemu súdu sa preto javí ako účelové s cieľom privodiť priaznivejšie rozhodnutie súdu v jeho prospech.

27. V súvislosti so zamietnutím návrhu otca odvolací súd taktiež poukazuje na ďalšiu skutočnosť, na ktorú poukázal aj súd prvej inštancie, a to je ukončenie leasingu na motorové vozidlo Kia Ceed. V konaní bolo preukázané, že v apríli 2020 došlo k ukončeniu leasingových platieb, ktoré hradil otec dieťaťa za nadobudnutie motorového vozidla mesačne v sume 295 eur. Od mája 2020 už otec nevynakladá finančné prostriedky na leasingové splátky, čím došlo k zníženiu jeho mesačných výdavkov o sumu 295 eur. Zníženie mesačných výdavkov otca podporuje záver súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na

zníženie vyživovacej povinnosti, pretože znížením výdavkov otca sa otvoril nový priestor, aby bol otec schopný platiť výživné v doteraz určenej výške. Aj keď hospodárenie spoločnosti Senac s.r.o. môže byť negatívne ovplyvnené pandemickou situáciou, čím mohlo dôjsť k čiastočnému zníženiu zárobkových možností otca, zároveň ukončením štyri roky trvajúceho leasingu na motorové vozidlo sa znížili mesačné výdavky otca o sumu 295 eur.

28. Otec v odvolaní tiež namietal, že súd neposudzoval zmenu pomerov na strane matky. Táto námietka otca je nedôvodná, pretože súd dostatočným spôsobom zistil a vysporiadal sa s pomermi aj na strane matky. Matka pracuje v kaderníctve na 4 hodiny denne, pričom jej priemerný mesačný príjem v kaderníctve predstavuje 291 eur, poberá rodičovský príspevok v sume 370 eur, prídavky na 3 maloleté deti vo výške 74 eur. Dostáva tiež výživné na maloletého V. v sume 200 eur. Z týchto príjmov hradí opatrovateľku maloletému V. na čas, kedy je v práci, uhrádza náklady na bývanie v sume 144 eur mesačne. S maloletými deťmi býva v spoločnej domácnosti v byte, ktorý patrí jej rodičom, a teda neplatí nájomné, ale len náklady na bývanie. Dve maloleté deti má v striedavej osobnej starostlivosti, preto výživné na tieto deti nedostáva. Pomery na strane matky sa teda zmenili tým, že prácou v kaderníctve sa zvýšil jej príjem priemerne o 291 eur a súčasne sa jej zvýšil i rodičovský príspevok zo sumy 214,70 eura mesačne na sumu 370 eur. Ohľadne výdavkov na maloletého V. odvolací súd tiež ako súd prvej inštancie vychádzal z ich výšky tak ako ich vyčíslila matka v podaní doručenom súdu dňa 03.09.2020, t.j. vo výške 300 eur mesačne (v čom je zahrnutá aj platba 160 eur za opatrovateľku). Nie je pravdou, že súd prvej inštancie mal za to, že jediné potreby maloletého dieťaťa sú vitamíny a plienky, ani to, že súd neskúmal odôvodnené potreby maloletého dieťaťa. K zmene pomerov došlo i na strane maloletého dieťaťa, a to k zvýšeniu jeho odôvodnených potrieb. Aby mohla matka pracovať v kaderníctve, musí pre maloletého V. zabezpečiť opatrovateľku, čo mesačne stojí 160 eur. Okrem tejto potreby sa zvýšili potreby maloletého V. súvisiace s jeho narastajúcim vekom, pretože je všeobecne známe, že so zvyšujúcim sa vekom dieťaťa sa zvyšujú i jeho potreby (zvyšuje sa cena oblečenia, stravovania, atď.). Maloletý V. má súčasne zdravotné problémy s imunitou, ktoré predtým nemal, čo navyšuje výdavky na kúpu liekov a vitamínov, či už na podporu imunity, alebo na prekonanie ochorení, na ktoré v dôsledku zníženej imunity trpí. Odvolací súd považoval potreby maloletého V. v matkou vyčíslenej výške za dôvodné. Pri takejto výške odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa je žiaducim, aby otec na maloletého syna prispieval aj naďalej výživným 200 eur mesačne. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. V danom prípade matka vykonáva o maloletého V. každodennú osobnú starostlivosť a podieľa sa na starostlivosti o dieťa nielen finančne, ale i fyzickou opaterou, preto je potrebné prihliadnuť na jej strane i na takúto nefinančnú formu starostlivosti.

29. Aj sám otec v konaní uviedol, že pozná pomery na strane maloletého V., pretože sa s ním pravidelne stretáva. Keď teda otec nemal doteraz výhrady platiť na maloletého V. výživné v tejto výške a mal za to, že výška výživného je vzhľadom na pomery na strane dieťaťa dôvodná, pričom častokrát prispel aj nad sumu 200 eur mesačne, ak to bolo potrebné, jeho aktuálne tvrdenia, že potreby maloletého V. nedosahujú sumu vo výške doteraz určeného výživného, nie sú v danej veci opodstatnenými. Je tomu i z dôvodu, že nielen otec je povinný podieľať sa na všetkých potrebách maloletého dieťaťa, ale i maloleté dieťa má právo zdieľať životnú úroveň svojich rodičov, a teda v prípade, ak otec dosahuje príjmy, ktoré mu umožňujú platiť vyššie výživné ako sú len nevyhnutné potreby dieťaťa, je nanajvýš dôvodné, aby otec toto výživné uhrádzal. Ako už bolo uvedené vyššie odôvodnenými potrebami maloletého dieťaťa nie sú len potreby ako výživa, ošatenie, bývanie, starostlivosť o dieťa, ale aj náklady súvisiace so vzdelaním, výchovou, kultúrnym a športovým vyžitím i záujmami, a to aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom.

30. V súvislosti s darovaním bytu matke otca maloletého V. odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie správne vyhodnotil akt darovania predmetného bytu ako vzdanie sa majetkového prospechu podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Dvojizbový byt pôvodne patrilo otcovi dieťaťa, ktorý sa ho rozhodol darovať svojej matke bezodplatne bez danosti závažných dôvodov. V odvolaní otec uviedol, že týmto darovaním sa snažil ochrániť svoj majetok pred jeho stratou, ak by nebol schopný plniť si svoje záväzky, pričom darovanie bytu nemá vplyv na vyživovaciu povinnosť. Hoci otec daroval predmetnú nehnuteľnosť svojej matke účelovo, aby v prípade exekučných konaní na neho vedených neprišiel o tento byt, v ktorom býva, súd prvej inštancie, a rovnako ani odvolací súd nemohol prehliadnuť, že otec sa darovaním bytu vzdal nemalého majetkového prospechu bezdôvodne tým, že sa vzdal finančnej protihodnoty za predaj tohto bytu, ak by ho predal inej osobe. Darovanie majetku/majetkového prospechu osoby povinnej z vyživovacej povinnosti má priamy vplyv na vyživovaciu povinnosť tejto osoby, pretože predajom

nehnutelnosti by osoba povinná z vyživovacej povinnosti získala finančné prostriedky, ktoré môžu čiastočne slúžiť i na úhradu jeho vyživovacej povinnosti. Vzdanie sa majetkového prospechu umocnene platí i v danom prípade, keď otec si na kúpu darovaného bytu vzal hypotéku, pričom darovaním bytu matke otca nedošlo súčasne i k prechodu povinnosti otca uhrádzať predmetnú hypotéku na byt. Otec naďalej pokračuje v platení hypotéky, ktorá mu slúžila na kúpu bytu. Za tejto situácie otec bezdôvodne vynakladá mesačne nemalé finančné prostriedky na splátky hypotéky, hoci predmetný byt je už vo vlastníctve inej osoby, a to bez ohľadu na to, že v tomto byte i naďalej býva. Otec tak vynakladá financie na splátky hypotéky bez toho, aby týmto splátkam zodpovedala určitá ekvivalencia - protihodnota majetku v jeho vlastníctve.

31. Záverom odvolací súd totožne so súdom prvej inštancie hodnotí, že na strane otca nedošlo k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodnila i zmenu jeho vyživovacej povinnosti voči maloletému V.. Odvolací súd prihliadol na situáciu u oboch rodičov maloletého dieťaťa komplexne, na strane matky vzal do úvahy i jej vyživovaciu povinnosť k ďalším dvom maloletým deťom, ktoré sú taktiež o dva roky staršie a ich potreby sa taktiež zvyšujú. Na strane otca súd tiež vzhliadol na jeho vyživovaciu povinnosť voči druhému maloletému dieťaťu B. B., ktoré má v striedavej osobnej starostlivosti. Je zrejmé, že na strane otca sú dané možnosti a schopnosti na to, aby si i naďalej zabezpečil dostatočné príjmy pre svoju výživu ako aj výživu svojich maloletých detí, u ktorých ide o prioritnú povinnosť. Obaja rodičia majú vyvinúť maximálne úsilie nájsť si, udržať si a vykonávať vhodné zamestnanie či prácu, aby si mohli vyživovaciu povinnosť voči svojim všetkým maloletým deťom riadne plniť. Námietky otca uvedené v odvolaní odvolací súd nepovažoval za právne významné v tom smere, aby jeho odvolaniu vyhovel. Odvolací súd teda stotožňujúc sa s právnymi a skutkovými závermi súdu prvej inštancie napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

32. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP a § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

33. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).